

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus Ultimus. De reliquis ad hunc titulum pertinentibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

funerale non factum, intelligi non factam prius à defuncto dispositionem circa funerales expensas; quo casu, si hæredes defuncti vel noluerunt, vel minus decenter, juxta statum defuncti, funus curare voluerunt, æstimari Romæ solet *quantum*, quod faciendum erat pro funere, & hoc dicitur *funerale taxatum*; sicut *funerale factum*, si ipse defunctus, ante pro funeralibus expensis, reliquit dispositionem; hanc dictorum terminorū explicationem continebat ipsa S. Congregationis impressa decisio, quam ipse legi; quo posito. R. decisionem S. Congregationis in utroque casu Romana illius controversiæ inter dictas duas Ecclesias, factam non præjudicare dictis, nec favere cismontanis Ecclesiis parochialibus, contra alias Ecclesias, quas iteratò jam diximus non teneri ad quartam, etiam intortitiorum. *Non præjudicat dictis*; quia ibi Ecclesia sepeliens contra Parochialem prætendebat *totum funerale factum*, vel *taxatum*, sub quo etiam venit *stola*, seu quod ex funeribus juxta laudabilem fidelium consuetudinem transiit *in debitum parochiæ persolvendum*, situm nempe *in certa pecuniæ summa*, juxta ordinem stolæ; hinc, ut notavimus ex c. *ad Apostolicam*, relato supra num. 2450. hoc nullatenus negari potest Ecclesiæ parochiali ab alia Ecclesia, cadaver parochiani sepeliens; unde merito, & contra Ecclesiam Lateranensem, & illos Regulares pro parochiali Ecclesia decisum est, huic, non illis Romæ deberi funerale factum, vel taxatum. *Non favet etiam Cismontanis Ecclesiis parochialibus*; quia decisio facta est *juxta usum Urbis Romanæ*, receptum ibi, inter Ecclesias parochiales, & Ecclesias sepelientes non suum parochianum; nimirum, *ut quoad intortitia fiat divisio*, & medietas maneat Ecclesiæ sepelienti; altera medietas cedat Ecclesiæ parochiali: hic autem usus non est in his partibus, cum attendi debeat locorum consuetudo, ut constat ex dictis, & in quibusdam ab Ecclesia sepeliente (non exempta ab onere solvendi parochiæ canonicam portionem funeralem) non ubique debeat medietas, vel tertia; sed tantum quarta pars, & à quibusdam Ecclesiis (de quibus à num. 2441.) nihil.

2464 Ad id, quod in num. 2459. sub finem additur, R. 1. N. quod Ecclesiæ, non paro-

chiales Regularium, non habeant *jure communi* jus sepulturæ secularium non suorum, ratio constat ex dict. à num. 2391. R. 2. dato, quod habeant *mero privilegio*, & privilegium privata Religioni concessum non præjudicet locorum consuetudini; hoc tamen non ita crudè accipiendum est; nam immunitas ab onere, solvendi portionem funeralem parochiæ, non est privilegium *privatæ* religioni, sed omnibus Ordinibus Mendicantium competens; 2. non est concessionis *privatæ*; sed Concilii generalis quoad omnes Ecclesias, quæ 40. annis ante Tridentinum fundatæ non erant; aut etiam fundatæ quidem, sed illam solvere solitæ non erant, ut jam sæpe ostensum est; 3. dispositio Concilii generalis, & privilegium in ea fundatum, derogat etiam consuetudini fundatæ *in jure communi*; at consuetudo locorum, quod *in hoc* solvatur *quarta*; in alio, *tertia*; in altero, *medietas*, est consuetudo fundata jure communi; imò ipsum debitum nunc *solvendi aliquid* Ecclesiis Curatis, *occasione funerum*, fundatur *in sola consuetudine jure communi approbata per Ecclesiam*, ut constat ex c. *ad Apostolicam*, de quo num. 2450. ergo immunitas ab onere solvendi quartam ex privilegio competens Ordinibus Mendicantium, & aliis Ecclesiis, fundata in dispositione Concilii generalis, prævalet etiam adversus talem locorum consuetudinem in jure communi fundatam; alia verò, quam Curati prætendunt, jure probata non est, nisi quæ pia fidelium devotione introducta est, ad quam observandam foret obligatio ex dict. c. *ad Apostolicam*.

ARTICULUS ULTIMUS.

De reliquis ad hunc titulum pertinentibus.

2465 **I**Nter casus occurrentes, de quibus subinde quæstio moveretur à Curatis, etiam ea esse potest dubitatio, an Religiosus moriens extra Monasterium, v. g. in itinere, vel in domo alicujus secularis, apud quem cum Superiorum venia versabatur, recipiens in agone sacramenta de manu Parochi loci, possit, *etiam irrequisito Parocho* deferri ad suum Monasterium, ut ibi sepeliatur? R. posse; quia quilibet Parochia-

chianus (nisi sibi elegerit sepulturam alibi, vel habeat sepulturam alibi Majorum suorum) etiam invito Parocho loci, ubi per accidens decessit, sepeliendus est in Parochia sua, ut constat ex præmissis juribus, & tradit Layman *l. 3. tr. 6. c. 12. num. 8.* Bordonus *tom. 2. resol. 51. num. 170.* Pelizarius in *Manuali Regular. tom. 2. tr. 8. c. 5. 137. ex Declar. Sacr. Congreg. relata à Peyrino tom. 2. privil. Constit. 7. Pii V. num. 11.* Mancinus *tract. de infirmis, in ordine ad sepult. D. 31.* Hoc extenditur etiam ad Novitios, cum in favorabilibus gaudeant jure Professorum; sic Mancinus cit.

2466 *Questio altera esse potest, an in eo casu, quo cadaver Religiosi in aliena Parochia, per accidens defuncti, ad suam Ecclesiam abducitur, Parocho loci, in quo decessit, debeatur solutio juris parochialis, & quartæ funeralis? Ad 1. negativè respondet Bordonus cit. num. 170. ex declar. S. Congreg. facta, 1620. Mancinus cit. D. 31. Ad 2. pariter ß. negativè cum Mancino cit. & Pelizar. cit. num. 137. tum quia id declaravit S. Congregatio 1615. 22. Maji. tum quia debitum quartæ funeralis, & solutio juris sepulturæ fundatur in eo, quod quis sit subditus illius Parochiæ, vel officium funeris illi à loci Parocho sit impensum; & ratio est, quia nullo jure ostendi potest, deberi aliquid Parocho loci, quando exinde ad sepulturam propriam avehitur cadaver alicujus in loco parochiæ ejus per accidens defuncti, quando nullum illi ministerium spirituale impendit; si alleges consuetudinem; teneris probare inductam esse fidelium devotione; non Parochorum exactio, per c. *Ad Apostolicam*, relatum num. 2450.*

2467 *Neque dicas: ergo saltem ei solvenda erunt jura parochialia, si quod illi spirituale ministerium impendit, v. g. viaticum porrexit, vel extremum Sacramentaliter unxit, esto defunctus inibi sepultus non sit, ß. cum distinctione illati: ergo saltem ei solvenda erunt jura parochialia, quæ debentur in ministracione illorum Sacramentorum, transeat; quæ debentur ratione funeris & Ecclesiastica sepulturæ, N. illatum. Si dicas, esse consuetudinem contrariam, vi cujus etiam in tali casu solutio fieri debeat loci Parocho. ß. in hac materia claro jure reprobari omnes con-*

suetudines exactio, quæ fiunt à Curatis, & Parochis, occasione funerum, præter illam, quæ piâ fidelium devotione introducta est, c. *ad Apostolicam*, de quo num. 1450. id, quod pluribus ostensum est, tum supra; tum *l. 5. tit. 3. de Simonia.*

2468 *Deinde certum est, non quamlibet consuetudinem inducere jus, ut per se notum est; unde frequens usus, quo ejusmodi exactiones continuantur (plerumque cupiditate avaritiæ) sine libero consensu parochianorum (adversus quos talis consuetudo inducitur) imo quandoque consensu coacto (ut in facti contingentia certum est) quia cadaver secus non dimittebatur, nullo modo est consuetudo juris, sed meri facti, cui consensus legalis Principis Ecclesiastici (sine quo nullum jus induci potest) nullo modo vim tribuit. Accedit, quod unus, vel alter Curatus non valeat consuetudinem legitimam inducere; cum hoc sit Communivitatis liberè talem usum frequentantis tanquam utilem communi bono, de quo *l. 1. tit. 4. de Consuetud.**

2469 *Tertia questio est, de cujus manu Religiosus, extra suum Monasterium agrotans ad mortem, debeat recipere viaticum, & extremam unctionem? ß. quod de manu sui proprii Prælati Regularis, vel alterius ab ipso delegati; si talis adsit, quia sacramenta recipi debent à proprio Pastore; sic Pelliz. cit. num. 138. allegans sic prædicatum esse sapius sine contradictione; & ratio est, quia jus Parochorum non extendit se ad non subditum, at talis infirmus (qui per accidens in eo loco est, & infirmatur) non est subditus, cum nec sit de illius territorio, nec alio titulo illi subiectus tanquam Pastori; ergo nullo titulo talem functionem, tanquam sibi debitam, exigere potest, præsertim, ubi talis infirmus est etiam personaliter exemptus.*

2470 *Quarta questio est, an Rectori Ecclesiæ, in qua certa familia habet propriam sepulturam, liceat alium in eadem sepelire invitâ familiâ, vel possessore, ac hæredibus ejus? ß. quod non, nam cum jus sepulturæ in tali loco, *pro se, & sua familia*, ex ipsa istorum terminorum appositione restringatur ad casus expressos, si sine consensu eorum, quorum tale jus est, Rector Ecclesiæ apponeret alium, directe contraveniret illorum juri, si tamen tota progenies*

nies illius extincta sit, multi censent, usum talis capellæ, & sepulturæ aliis concedi posse. Procedit autem resolutio primæ partis tam de fundatore Ecclesiæ, vel Capellæ, in qua sibi sepulturam construxit, quàm de eo, qui in tali loco sibi jus sepulturæ comparavit; de quo Layman *l. 4. tr. 2. c. 13. à num. 14.* sed hoc solum intellige de his, qui sepulturam ibi compararunt, non tamen Ecclesiæ, vel Capellæ fundatore, vel dotatore.

2471 Præterea notand. insignia talium Fundatorum, vel habentium jus sepulturæ, in eorum, aut familiæ memoriam in sepulchro posita, nisi ex gravissima causa, non debere auferri, etiam extinctâ familiâ, propter multas causas, apud Layman *cit. num. 15.* posse tamen interim etiam aliorum novorum benefactorum sepulchra, & insignia in Capellam admitti, sic tamen, ut maneat distinctio, & notio primi Fundatoris; sic Layman *cit.* plurimum enim interesse potest aliquando alicujus familiæ, ubi antiquitas Nobilitatis à pluribus retro annis probanda fuerit, vel connexio familiarum, in quem finem adducta ejusmodi monumenta magnam vim habent.

2472 Not. 2. Confraternitates Laicorum ex consuetudine posse recipere oblationes, dummodo nil sibi applicant, sed in pios usus totum convertant; Fagnanus in *c. Pastoralis*, de his, quæ sunt à Prælat. *num. 22.* nec quartam funeralium deberi Parocho ex cereis Confraternitatum secularium funera associantium; Barbof. in *Trid. sess. 25. de reform. c. 13. n. 8.*

2473 Not. 3. sepulturam, seu jus liberè recipiendi aliquem ad sepulturam præscribi posse, sic Fagnanus in *c. Cum olim de præscript. num. 25.* nec electionem sepulturæ in alia Ecclesiâ, præter Parochialem posse per Parochum impediri, per Barb. in *Trid. cit. num. 18.* Not. 4. defunctorum cadavera in alterius Parochia existentia, & in Ecclesiis Fratrum sepelienda, prius ad Ecclesiam Parochialem deferri debere ad benedictionem, & ultimum vale à Parocho recipiendum, per Barbof. in *Trid. sess. 25.*

de reform. c. 13. num. 15. sed in hoc tenenda est loci consuetudo.

Not. 5. quòd si proprius Parochus ab iisdem Fratribus moneatur prius, & inquiratur, ac expectetur, ipseque venire recuset, tunc ipsos Fratres posse supradicta cadavera ab adibus defunctorum ad suas Ecclesias recto tramite deferre, ipso Parocho etiam invito, sic Barbof. *loc. cit.* in casu autem, quo defunctorum cadavera deponuntur in Parochiali, ut inde transferantur ad Ecclesiam Regularem, in qua elegerunt sepulturam, nihil deberi Ecclesiæ Parochiali, exceptis juribus Parochialibus, Barbof. *cit. num. 17.* funus autem ducere, & prosequi tenetur Parochus usque ad Ecclesiam Regularem, si in ea defunctus sepeliri debeat, Barb. *cit. n. 23.* & ad hunc spectat declarare, per quam viam exportandus sit defunctus, Barb. *cit. num. 24. qui num. 34.* rectè notat, quòd Parochi non debeant *plus exigere* pro tumulandis cadaveribus *exteriorum.*

Not. 6. Regularibus sub poena excommunicationis prohibitum esse, secluso speciali privilegio, vel licentiâ Parochi speciali obtentâ, moribundis ministrare Eucharistiam in viaticum, *Clement. 1. de prævi. leg.* sed hanc poenam non incurrunt ministrantes illud Sacramentum per ignorantiam, ut constat ex *l. 5. in tract. de Censuris*; quod maxime procedit de ignorantia *probabili*, qua credit Religiosus Parochiano asserenti, se habere licentiam proprii Parochi ad Eucharistiam eo casu ab alieno sacerdote recipiendam. Tali enim fides haberi potest à Religioso, imò, ut Regularis, præsertim in periculo mortis, licitè ministret Sacramentum Eucharistiæ, sufficit licentia tacita Parochi, vel Papæ, quam tunc adesse rectè docet Quintanaduennas *tract. 5. singulari 3. num. 3. si infirmus alioquin sine hoc Sacramento decederet*, qualiter autem intelligendum sit, quòd *inducentes* ad eligendam sepulturam in propria inducentium Ecclesia, excommunicentur, *Clement. Cupientes. §. fin. de pœnit. diximus à num. 2435.*

